

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupen JUDr. Antonínem Mimochoďkem, advokátem, se sídlem Pekárenská 12, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 4. 2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 9. 2012, č. j. 22 Ad 27/2012 - 30,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 4. 2012, č. j. X1, o námitkách stěžovatele proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 2. 2012, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o invalidní důchod. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

[2] Krajský soud zjistil, že na základě žádosti ze dne 9. 5. 2011 stěžovateli nebyl přiznán Sociální poistovnou, pobočka Topolčany invalidní důchod, ale novým posouzením

zdravotního stavu vypracovaným z důvodu podání opravného prostředku v řízení vedeném u Krajského soudu v Trenčíně pod č. 15 Sd/38/2012 – 26 bylo zjištěno, že stěžovatel je invalidní, neboť pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav poklesla jeho schopnost vykonávat výdělečnou činnost o víc než 40% v porovnání se zdravou fyzickou osobou.

[3] Zdravotní stav stěžovatele byl posuzován také posudkovými orgány České republiky. Podle posudku OSSZ Vsetín ze dne 23. 1. 2012 bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele zdravotní postižení podle kapitoly XIII, oddíl e), položka 1b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., vyhláška o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“), přičemž míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 15%, takže stěžovatel nebyl uznán invalidním podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. V řízení o námitkách byl zpracován dne 20. 4. 2012 další posudek zdravotního stavu stěžovatele lékařkou ČSSZ – LPS, pracoviště Zlín pro námitkové řízení. Podle tohoto posudku za rozhodující zdravotní postižení stěžovatele bylo určeno zdravotní postižení spadající do kapitoly XIII, oddíl E), položka 1b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., pro něž byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 20% s ohledem na progresi nálezů na kyčelním kloubu.

[4] V řízení před krajským soudem byl zpracován nový posudek zdravotního stavu stěžovatele Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně (dále jen „PK MPSV Brno“) ze dne 31. 8. 2012. Tento posudek jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele stanovil zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddíl E), položka 1b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., přičemž míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena PK MPSV Brno ve výši 20%. Horní hranice byla zvolena s ohledem na ostatní onemocnění stěžovatele a předchozí vykonávané výdělečné činnosti. Pro zvýšení ve smyslu § 3 odst. 1 nebo 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. nebyly shledány jiné závažnější důvody. PK MPSV Brno konstatovala, že zdravotní stav byl posouzen objektivně z dostatečně doložené zdravotní dokumentace, ze které nevyplývá progresi zdravotního stavu. Stěžovatel nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

[5] Krajský soud konstatoval, že z posudku PK MPSV Brno ze dne 31. 8. 2012 vyplývá, že zdravotní stav stěžovatele byl posouzen objektivně z dostatečně doložené zdravotní dokumentace, ze které nevyplývá progresi zdravotního stavu. Stěžovatel připojil k námitkovému řízení i k žalobě další lékařské nálezy, které neobsahovaly žádné nové skutečnosti významné pro hodnocení stavu do data vydání napadeného rozhodnutí. PK MPSV Brno dospěla ke shodnému závěru s posouzením zdravotního stavu lékařem OSSZ Vsetín a ČSSZ – LPS, pracoviště Zlín. Krajský soud neshledal ve vypracovaném posudku nejasnosti či jakékoliv nedostatky, proto se ztotožnil se závěrem posudku, podle kterého stěžovatel nesplňuje k datu vydání napadeného rozhodnutí podmínky invalidity podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť se nejednalo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%. Krajský soud proto žalobu stěžovatele zamítl jako nedůvodnou.

II. Kasační stížnost

[6] Proti tomuto rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností. Stěžovatel v kasační stížnosti nespecifikoval, z jakých důvodů upravených ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) kasační stížnost podává. Původní kasační stížnost stěžovatel doplnil na výzvu Nejvyššího správního soudu podáním ze dne 21. 1. 2013.

[7] Stěžovatel uvedl, že podle jeho názoru je rozsudek krajského soudu „předčasný“ a proto nezákonný, přičemž důvody této nezákonnosti dále rozvedl. Stěžovatel namítá, že nebyl řádně a spolehlivě zjištěn skutkový stav. Dále stěžovatel namítá, že mu nebylo zaručeno právo na řádný a spravedlivý proces podle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (čl. 6 odst. 2 této úmluvy), neboť mu nebylo umožněno, aby se v řízení před soudem mohl k věci řádně vyjádřit, když ze soudu dostupné lékařské dokumentace měl za prokázané, že se nařízeného jednání nemůže zúčastnit. Stěžovatel má za to, že soud měl jednání odročit a následně nařídit nový termín jednání.

[8] Stěžovatel dále namítá, že nebyl vzat v úvahu jeho skutečný zdravotní stav, neboť orgánem sociálního zabezpečení Slovenské republiky bylo u něj shledáno poškození zdraví 45%. Podle názoru stěžovatele v tomto případě mělo nastat uznání rozhodnutí slovenského správního orgánu. Stěžovatel má za to, že dohodami, na základě kterých se rozdělila ČSFR, byl zaveden mechanismus uznávání rozhodnutí orgánů České republiky a Slovenské republiky i pro oblast sociálního zabezpečení.

[9] Stěžovatel dále namítá, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení č. 883/2004“) nebylo náležitě aplikováno s ohledem na skutečný zdravotní stav stěžovatele.

[10] Další důvod nezákonnosti kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu spatřuje stěžovatel v tom, že na Krajském soudu v Trenčíně byl stěžovatel v řízení pod sp. zn. 15 Sd/38/2012 uznán s poškozením zdraví, jak je výše uvedeno.

[11] V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že rozhodnutí krajského soudu napadá ve výroku I a II a upravil petit kasační stížnosti tak, že navrhuje zrušení kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Žalovaná se ke kasační stížnosti vyjádřila podáním ze dne 5. 3. 2013. Žalovaná uvedla, že jejím rozhodnutím ze dne 20. 2. 2012, č. j. X byla zamítnuta žádost stěžovatele o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona o důchodovém pojištění s přihlédnutím k čl. 46 nařízení č. 883/2004, neboť posudkem OSSZ Vsetín nebyl stěžovatel shledán invalidním. Dále žalovaná zrekapitulovala průběh správního řízení a platnou právní úpravu. Žalovaná mimo jiné uvedla, že posouzení zdravotního stavu se provádí výlučně podle českých právních předpisů, neboť pro Českou republiku nebyla v příloze VII nařízení č. 883/2004 uznána žádná shoda s předpisy jiných členských států Evropské unie o podmínkách týkajících se stupňů invalidity ve smyslu čl. 46 odst. 3 citovaného nařízení. Rozhodnutí instituce jiného členského státu o stupni invalidity tedy není pro českého nositele pojištění závazné. To vyplývalo i z čl. 21 odst. 4 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení. Každý ze smluvních států tak pro účely poskytování dávky důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem prováděl (provádí) vlastní posouzení zdravotního stavu

žadatele o dávku. Žalovaná tedy zcela odmítá námitku stěžovatele, že by měla invalidní důchod z českého důchodového systému přiznat a vyplácet na základě rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení Slovenské republiky. Poté žalovaná zrekapitulovala výsledky posouzení zdravotního stavu stěžovatele ve správním řízení a v řízení před krajským soudem. Žalovaná dále namítla rozpor vyčíslení stěžovatelem požadovaných nákladů řízení s vyhláškou č. 177/1996 Sb., zejména s jejím § 9 odst. 2.

[13] Žalovaná závěrem navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl jako nedůvodnou podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel je též zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Námitky stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti jsou podle názoru Nejvyššího správního soudu podřaditelné pod důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť směřují proti posouzení zdravotního stavu stěžovatele a vytýkají krajskému soudu další procesní pochybení.

[15] K námitce stěžovatele, že nebyl krajským soudem řádně zjištěn skutkový stav, Nejvyšší správní soud uvádí, že skutkový stav byl v řízení před krajským soudem zjištěn posudkem PK MPSV Brno ze dne 31. 8. 2012, přičemž stěžovatel žádné vady tohoto posouzení v kasační stížnosti nenamítá. Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na fakt, že obě posouzení zdravotního stavu stěžovatele provedená ve správním řízení před českými správními orgány se shodují na rozhodující příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s posudkem PK MPSV Brno vypracovaným v řízení před krajským soudem. Závěr posudku PK MPSV Brno se též shoduje s posudkem vyhotoveným v námitkovém řízení na míře poklesu pracovní schopnosti stěžovatele ve výši 20%. Rozdíl ve stanovené míře poklesu pracovní schopnosti v řízení před správním orgánem I. instance (15%) a mezi posudkem vyhotoveným v řízení o námitkách (20%) je odůvodněn progresí zdravotního postižení kyčelního kloubu.

[16] Pokud jde o námitky stěžovatele týkající se toho, že krajský soud jednal v jeho nepřítomnosti, poukazuje Nejvyšší správní soud na fakt, že v podání ze dne 12. 9. 2012 (na č. l. 27 soudního spisu) stěžovatel krajskému soudu sdělil, že „trvá na soudním přezkoumání svého zdravotního stavu o invalidním důchodu v jeho nepřítomnosti a v případě uznání invalidity trvá na doplacení od 4. 8. 2011.“ Uvedený přípis stěžovatele je označen jako „Odpověď na list z 10. 9. 2012 pod spisovou značkou 22 Ad 27/2012.“ Přitom ve spise se nenachází žádný přípis krajského soudu stěžovateli datovaný dnem 10. 9. 2012, Nejvyšší správní soud tedy má za to, že uvedeným přípisem stěžovatel reagoval na předvolání k jednání datované dnem 5. 9. 2012, které bylo podle doručky stěžovateli doručeno právě dne 10. 9. 2012. V tomto předvolání byl stěžovatel poučen, že nedostaví-li se k jednání ani nepožádá z důležitého důvodu o odročení jednání, může soud věc projednat v jeho nepřítomnosti. Nejvyšší správní soud tedy má za to, že citovaný přípis

stěžovatele lze podle obsahu považovat za vyjádření souhlasu s projednáním věci bez jeho účasti. Stěžovatel přitom ani neuvedl žádné důležité důvody, pro které by mělo být jednání odročeno, ani výslovně nepožádal soud o odročení jednání. Nejvyšší správní soud tedy nespátňuje žádné pochybení krajského soudu v tom, že věc projednal v nepřítomnosti stěžovatele.

[17] Dále Nejvyšší správní soud konstatuje, že mezi Českou republikou a Slovenskou republikou byla uzavřena dvoustranná smlouva o sociálním zabezpečení (sdělení č. 228/1993 Sb.). Tato smlouva je stále platná a účinná, avšak neaplikuje se, neboť podle čl. 8 nařízení č. 883/2004 toto nařízení nahrazuje úmluvy o sociálním zabezpečení uzavřené mezi členskými státy, a to kromě těch ustanovení úmluv, která jsou uvedena v příloze II nařízení č. 883/2004. V příloze II nařízení č. 883/2004 není uvedena citovaná dvoustranná smlouva o sociálním zabezpečení mezi Českou a Slovenskou republikou. Přitom je třeba poukázat (ve shodě se žalovanou) také na fakt, že i podle čl. 21 odst. 4 této dvoustranné smlouvy náleželo posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob pro účely poskytování dávek podmíněných nepříznivým zdravotním stavem do působnosti příslušného orgánu smluvního státu, jehož nositel má poskytovat dávku. I podle této dvoustranné smlouvy tedy prováděly posouzení zdravotního stavu orgány České republiky a Slovenské republiky samostatně.

[18] Pokud se jedná o úpravu provedenou nyní nařízením č. 883/2004, pak je třeba konstatovat, že toto nařízení upravuje možnost stanovení závaznosti posouzení zdravotního stavu provedeného orgány jiného členského státu v čl. 46 odst. 3. Podle tohoto článku platí, že „Rozhodnutí instituce členského státu o stupni invalidity žadatele je závazné pro instituci kterébokoli jiného dotčeného členského státu, pokud je v příloze VII potvrzena shoda mezi právními předpisy těchto členských států o podmínkách týkajících se stupňů invalidity.“. Přitom Česká ani Slovenská republika nevyužily možnosti uznání shody právních předpisů o posuzování invalidity a nejsou tak v citované příloze nařízení č. 883/2004 uvedeny. Z toho tedy vyplývá, že Česká republika provádí posouzení zdravotního stavu sama svými orgány podle vlastních předpisů tak, jak tomu bylo i v případě stěžovatele. Teoreticky tedy může nastat i situace, kdy je osoba podle posudkových institucí jednoho členského státu invalidní plně, podle druhého částečně a podle třetího vůbec ne. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2011, č. j. 4 Ads 111/2010 - 130 a ze dne 10. 1. 2013, č. j. 6 Ads 38/2012 - 75, které se zabývají podobnou otázkou ve vztahu k Nařízením Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství). Podle názoru Nejvyššího správního soudu tak nelze s ohledem na výsledek posouzení zdravotního stavu slovenskými orgány dojít k závěru o nesprávnosti posouzení zdravotního stavu provedeného českými orgány, neboť posouzení slovenskými orgány bylo provedeno podle jiných právních předpisů a není pro české orgány právně závazné. Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené neshledal ani nesprávnou aplikaci nařízení č. 883/2004 v případě stěžovatele.

[19] Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a

provádění sociálního zabezpečení Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

[20] Stěžovatel přitom neuvedl žádné relevantní námitky, kterými by zpochybňoval správnost posudku PK MPSV Brno.

[21] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

IV. Náklady řízení

[22] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení podle zákona (srov. ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu